

مقایسه میزان پر خاشگری نوجوانان معلول جسمی حرکتی با نوجوانان عادی

عباس داورمنش^۱، منصوره خلجی^۲

The comparison between aggression in physically handicapped adolescences & normal adolescences.

Abstract

This study is a analysis descriptive research, that, considers the relationship, of aggression between physio-motor handicaps & others among adolescences. Two applicable hypothesis, studied in this research.

First, differences of the rate of aggression between physio - motor handicaps & normal cases. second, these deferences in the view of intensity of handicap among understuding cases was considered.

To do this study a total of 50 handicapped adolescences (Boys & Girls) as contorol group and the same number of normal type as study group were selected randomly .Research finders revealed, that there & differences about the extent of aggression between two participating group.

These deferential cases were found at total 52%, but with c.p =95%, at 15% of cases, these diferences were meaningless and so the goes up intehsity of handicap. The goes down aggression among the handicapped people

.Conclusion;

The handicapped people because of fear from privation, nevertheless, fiasco and failure repress the aggressive reactions and this factor refered to their disabilities to motion. So at the failure time they hand aggression as intemal reaction not extemeal . handicapped people because of their introvell personality and fear of privation, usually apply the sublimitation and repression asdefense mechanisms

Key words :aggresivenss, physio- motor handicaped , adolescences .

۱- هیات علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

۲ - کارشناس مددکاری اجتماعی

چکیده:

این پژوهش یک تحقیق توصیفی تحلیلی است. که رابطه میان میزان پرخاشگری نوجوانان مبتلا به معلولیت جسمی حرکتی با نوجوانان مشابه عادی را مورد مطالعه قرار می دهد. دو فرضیه کاربردی در این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفت: اولاً بین میزان پرخاشگری نوجوانان معلول جسمی حرکتی و افراد عادی همسن تفاوت وجود دارد.

دوماً بین میزان پرخاشگری معلول جسمی حرکتی و شدت معلولیت تفاوت وجود دارد در انجام این پژوهش ۵۰ نفر از معلولین نوجوان دختر و پسر و ۵۰ نفر از نوجوانان عادی دختر و پسر شرکت کردند. یافته های پژوهش نشان داد که بین میزان پرخاشگری نوجوانان معلول و عادی تفاوت وجود دارد (۵۲٪) ولی با ضریب اطمینان ۹۵ درصد و آلفا (۱۵٪) این تفاوت معنی دار نیست و با بیشتر شدن شدت معلولیت از میزان پرخاشگری کاسته می شود. نتایج چنین قابل تعبیر است که معلولین به علت ترس از محرومیت علیرغم ناکامی و محرومیت واکنش پرخاشگری را در خود سرکوب می کنند و به علت ناکامی در حرکت بیشتر خشم درونی دارند نه پرخاشگری برونی. افراد معلول با توجه به شخصیت درون گرایی و ترس از محرومیت بیشتر از مکانیزمهای تصعید و واپس زنی استفاده می کنند.

مقدمه:

اثر عدم موفقیت در رسیدن به هدف یا رفتاری ناشایست مثل

خشم به عنوان هیجان گذرا تجربه می شود و بخشی

اهانت، صدمه دیدن یا ترس بدون علت ناشی می شود. منشأ

از ساختار شخصیتی انسان است نه یک مشکل که به طور

پرخاشگری در دوران زندگی افراد متفاوت است با بالا رفتن.

غیرارادی و فطری ایجاد شده است با این وجود بزانیختگی

تظاهرات لفظی بیش از تظاهرات حرکتی پرخاشگری بروز

خشم به صورت مکرر می تواند مشکل ساز باشد. پرخاشگری

می کند و در پسران بیش از دختران است. بچه ها عموماً در

رفتای لطمه زنده است. این لطمه در درجه اول در وضعیت

اثر بی توجهی یا عدم موفقیت در انجام وظایف، پرخاشگری

عصبی فرد پرخاشگر لطمه وارد می کند. او را دچار تنش،

می کنند و وقتی بچه ها به سن نوجوانی و جوانی می رسند

اضطراب و غیره می کند و در درجه دوم بر ارتباطات اجتماعی

مهمترین منشأ پرخاشگری از منشأ روانی، به محدودیتها و

فرد تأثیر می گذارد و دیگران فرد را به عنوان شخصی

عوامل اجتماعی تعبیر می کند. (استریکلند ۲۰۰۶) پرخاشگری

پرخاشگر عصبی می شناسند. پرخاشگری معمولاً در

معمولاً به رفتاری اطلاق می شود که هدف آن صدمه رساندن

جسمانی یا زبانی به فرد دیگر یا نبود کردن دارایی افراد باشد. واژه اصلی در این تعریف (هدف^۲) است (اتیکسون، هیلگارد، ۱۹۹۴، به نقل از براهنی و همکاران، ۱۳۷۷) مشکل عمده پژوهش در قلمرو پرخاشگری ناشی از مفهوم مبهم آن است، مفهومی که در عین حال ساختارهای خصومت، خشم و پرخاشگری را که اغلب تعریف دقیقی از آن در دسترس نیست در برمی گیرد. از دیدگاه ایوانس^۳ (۱۹۷۰) خشم موید پاسخ به تحریک ویژه و پرخاشگری به عنوان عملی مد نظر گرفته می شود که برای کاهش خشم بروز می کند. در چهارمین تشخیص آماری انجمن روانپزشکی آمریکا (DSM. IV) در قلمرو اختلالهای رشد، اختلالهای رفتار پرخاشگرانه از لحاظ پیاپی روانی، اجتماعی، حقوقی و میزان شیوع بالا جایگاه مهمی را به خود اختصاص داده است. از نظر بندورا پرخاشگری در نوجوانی در مواقعی بروز می کند که مابین بر سر مقاصد تمایلات نوجوان رخ دهد و بیشتر جنبه یادگیری دارد. بیشترین نقطه بروز پرخاشگری در سنین نوجوانی است. در یک زمینه یابی در دانش آموزان دبیرستانی آمریکا معلوم شد که ۲۸ درصد پسرها و ۷ درصد دخترها در طول یک ماه مطالعه در نزاع فیزیکی درگیر بوده اند (کاپلان، سادوک، ۱۹۹۴، پورافکاری ۱۳۷۵). حال اگر در کنار پرخاشگری معلولیت را قرار دهیم و اینکه با معلولیت فرد قادر به استفاده

از تمامی نیازهایی که یک فرد عادی برخوردار است، نیست چه اتفاقی می افتد؟ معلول برای انجام کارهای خود نیاز به کمک افراد دیگر دارد و دچار خشم و ناکامی می شود. این ناکامی فرد معلول می تواند زمینه ساز مشکلات روانی متعددی برای فرد از جمله؛ پرخاشگری، افسردگی، عدم اعتماد به نفس، انزوا، بیتفاوتی، ترس و... باشد که می تواند زندگی معلول و اطرافیان را هم تحت تأثیر قرار دهد. در این پژوهش سعی شده مقایسه ای بین میزان پرخاشگری نوجوانان معلول جسمی - حرکتی و نوجوانان عادی با کمک تست پرخاشگری آیزنک داشته باشد. لذا اهداف پژوهش به شرح زیر است:

- ۱- مقایسه های پرخاشگری نوجوانان مبتلا به معلولیت جسمی - حرکتی با نوجوانان عادی
- ۲- شناخت علل پرخاشگری معلولین در صورت مشاهده تفاوت
- ۳- تعیین میزان پرخاشگری نوجوانان معلول جسمی - حرکتی در مقایسه با شدت معلولیت آنها.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از آنجا که درصدد بررسی مقایسه میزان پرخاشگری نوجوانان معلول جسمی - حرکتی بانوجوانان عادی می باشد، از نوع توصیفی تحلیلی بوده است. جامعه آماری این تحقیق عبارتند از معلولان جسمی - حرکتی مراکز

هفت تیر، مجتمع خدمات بهزیستی کودکان و نوجوانان، مجتمع آموزشی نیکوکاری رعد و مجتمع نیکوکاری سالمندان و معلولین کهریزک بود، است. نمونه این پژوهش ۵۰ نفر معلول جسمی حرکتی که پس از انتخاب پرسشنامه پرخاشگری آیزنگ توزیع شد و اطلاعات لازم پیرامون شدت معلولیت، سن بروز معلولیت، نوع معلولیت و علت معلولیت جمع آوری گردید و سپس بر اساس متغیرهای دموگرافیک (سن، جنس، میزان تحصیلات) و برای مقایسه با ۵۰ نفر از افراد نوجوان عادی مورد تحلیل و بررسی واقع شد.

نتایج:

میانگین پرخاشگری افراد معلول ۱۲/۴۵ و افراد عادی ۱۲/۰۵ و ۵۲٪ T-test با وجود تفاوت بین پرخاشگری معلولین و افراد عادی با ضریب اطمینان ۵٪ الف این تفاوت معنی دار نیست.

نتایج پژوهش بر خلاف تصور موجود است، که خود نیاز به تحقیق و پژوهش گسترده را می طلبد که می توان با احتیاط آن را این گونه بیان کرد: محققان روانشناسی بیان می کنند ناکامی و عدم موفقیت در رسیدن به هدف باعث ایجاد خشم در فرد می شود که به صورت عملی پرخاشگری باعث کاهش خشم می شود. پس چرا با وجود ناکامی بیشتر معلولین جسمی حرکتی از افراد عادی پرخاشگری در آنها

محسوس نیست؟ با احتیاط می توان نتایج زیر را از یافته های پژوهش استنباط کرد:

۱- احتمالاً افراد معلول سعی می کنند با توجه به شخصیت درونگرایی و ترس از محرومیت بیشتر از مکانیزمهای دفاعی مستعد و واپس زنی استفاده کنند و رفتارهای اجتماع پسند نشان دهند معلولین حتی به خاطر نیاز به جامعه و ترس از طرد شدن از اطرافیان نمی توانند پرخاشگری کلامی داشته باشد ناکامی و واکنش پرخاشگری را در خود سرکوب می کنند و در هنگام ناکامی بیشتر خشم درونی دارند نه پرخاشگری برونی.

۲- بین میزان پرخاشگری معلولین و شدت معلولیت آنها رابطه معکوس وجود دارد به این معنا که با بالا رفتن شدت معلولیت میزان پرخاشگری کاسته می شود (با وجود بالا رفتن ناکامی بیشتر). میانگین پرخاشگری معلولین با شدت معلولیت متوسط ۱۳٪ و در معلولین با شدت معلولیت شدید ۱۱/۴۲٪ می باشد. احتمالاً با بالا رفتن میزان معلولیت افراد از میزان پرخاشگری عملی آنها کاسته می شود (چون دامنه فعالیت آنها کمتر می شود) به همین علت بین شدت معلولیت و میزان پرخاشگری رابطه عکس وجود دارد.

پیشنهادات:

۱- بررسی بروی شیوه های پرخاشگری افراد معلول

- (پرخاشگری رفتاری، کلامی، ...)
- ۲- کاپلان، ه. سادوک، ب. (۱۳۷۵) خلاصه روانپزشکی علوم رفتاری. روانپزشکی بالینی، ترجمه نصرت. پورافکاری، انتشارات شهر آب.
- ۳- حلم سرشت، پ. دل پیشه، ا. (۱۳۷۱) توانبخشی و بهداشت معلولین. تهران، انتشارات چهره.
- ۴- دلاور، ع. (۱۳۷۵) روش تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران، انتشارات ویرایش.
- ۵- خدیوی زند، م. (۱۳۷۴) پرخاشگری و ناکامی نظریه‌ها و مفاهیم، سنجش و تشخیص و روان درمانی، انتشارات تربیت.
- ۱- الهیاری، ع. (۱۳۷۶) تعیین پرخاشگری نوجوانان بر حسب مؤلفه‌های شخصیت و تأیید شیوه درمانگری تنیدگی زدایی بر پرخاشگری. پایان نامه دکترای روانشناسی مشاوره، دانشگاه تربیت مدرس.
- ۲- بررسی شخصیت برون‌گرایی و درون‌گرایی افراد معلول و رابطه آن با پرخاشگری.
- ۳- تحقیق بر روی مکانیزم‌های دفاعی تصعید و واپس‌زنی و رابطه آن با پرخاشگری افراد معلول.
- منابع:

- ۱- الهیاری، ع. (۱۳۷۶) تعیین پرخاشگری نوجوانان بر حسب مؤلفه‌های شخصیت و تأیید شیوه درمانگری تنیدگی زدایی بر پرخاشگری. پایان نامه دکترای روانشناسی مشاوره، دانشگاه تربیت مدرس.
- ۲- بررسی شخصیت برون‌گرایی و درون‌گرایی افراد معلول و رابطه آن با پرخاشگری.
- ۳- تحقیق بر روی مکانیزم‌های دفاعی تصعید و واپس‌زنی و رابطه آن با پرخاشگری افراد معلول.
- ۴- دلاور، ع. (۱۳۷۵) روش تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران، انتشارات ویرایش.
- ۵- خدیوی زند، م. (۱۳۷۴) پرخاشگری و ناکامی نظریه‌ها و مفاهیم، سنجش و تشخیص و روان درمانی، انتشارات تربیت.

پانوش‌ها: 3-Estrikand
4-Goal
5-Evanse

روش‌های اندازه‌گیری و مقیاس‌های فرسودگی

میانگین و انحراف استاندارد میزان پرخاشگری معلول با عادی

گروه‌ها	میانگین	انحراف استاندارد	ملاک آزمون
معلول	۱۲/۴۵	۳/۸	Df=۳۸ T=٪۵۲
عادی	۱۳/۰۵	۴/۰۱	sig =٪۱۵۳
ضریب اطمینان- ٪۹۵			